

Ж.-П. Сартром, А. Камю, А. Мальро. Більше того, деякими аспектами драматургія Лесі Українки, на моє переконання, навіть вигідно відрізняється від п'єс Ж.-П. Сартра відсутністю морального ригоризму, абстрактного філософського схематизму в змалюванні героїв та ситуацій, що водночас надає її творам виразнішого, ніж у французького письменника, власне гуманістично-екзистенційного звучання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бультман Р. Новый завет и мифология. Проблема демифологизации новозаветного провозвестия // Вопросы философии. – 1992. – № 11.
2. Великовский С. В поисках утраченного смысла: очерки литературы трагического гуманизма во Франции. – М., 1979.
3. Гарин И. Воскрешение духа. – М., 1992.
4. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі: пророчі голоси драматургії Лесі Українки. – К., 2009.
5. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. – К., 2007.
6. Камю А. Бунтующий человек: философия, политика, искусство. – М., 1990.
7. Камю А. Избранное. – М., 1990.
8. Криловець А. Українська література перших десятиріч ХХ століття: філософські проблеми. – Тернопіль, 2005.
9. Лекции по теории эстетики / Под редакцией М. С. Кагана. – Ленинград, 1973. – Кн. 2.
10. Мунье Э. Манифест персонализма. – М., 1999.
11. Мунье Э. Надежда отчаявшихся: [Мальро. Камю. Сартр. Бернанос.]. – М., 1995.
12. Сартр Ж.-П. Пьесы / Пер с фр. – М., 1999.
13. Сартр Ж.-П. Экзистенциализм – это гуманизм // Сумерки богов. – М., 1989.
14. Українка Леся. Збір. тв.: У 12 т. – К., 1975–1979.
15. Українка Леся. Стародавня історія східних народів. – Луцьк, 2008.
16. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990.
17. Фрейд З. Будущее одной иллюзии // Сумерки богов. – М., 1989.
18. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1989.
19. Фромм Э. Здоровое общество // Мужчина и женщина. – М., 1998.
20. Фромм Э. Искусство любить // Душа человека. – М., 1992.
21. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1990.

Отримано 1.12.2009 р.

м. Куїв ■

Наші презентації

Свого не цурайтесь. Твори українських письменників про рідну мову: Антологія / Упоряд. В.Лучука; редакція, передм. І.Лучука. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 896 с.

До цієї антології майже всі вірші перейшли з “Найдорожчого скарбу”; багато віршів нововідібраних. До цієї, повнішої, антології про рідну мову В.Лучук увів не лише вірші, а й прозу, загалом понад тисячу творів, пронумеровані на сторінках його рукою.

Не всі тексти у книжці високого рівня, але залучення до антології таких розмаїтих текстів “виправдане тим перехідним часом, коли відкрилися шлюзи свободи ...”.

До книжки ввійшли також два додатки. Це статті В.Лучука на теми рідної мови у творчості українських поетів, зокрема, стаття про поезію Галі Мазуренко публікується вперше.

С.С.

доволі цікаве й симптоматичне для сучасного теоретичного розвитку. 2008 року побачила світ монографія дрогобицького дослідника П. Іванишина “Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є. Маланюка, Л. Костенко”, що також відображає розвиток вітчизняної гуманітарної думки (національно-екзистенціальної методології). Запропонований “спосіб розуміння” поезії прагне дошукатися національно-буттєвих кодів української літератури, як зазначає дрогобицький дослідник. В аналізованій концепції літературознавця Ф. Штейнбука ми також маємо спробу явити текст як репрезентацію тілесного буття.

Отже, подавши теорію й практичну її реалізацію, дослідник доходить висновку: “Художній твір може бути визначено як усвідомлену та наочну актуалізацію досвіду тілесного буття, що виявляє значущість передусім для вправності функціонування людини

як тілесно зумовленого суб’єкта...”. Можливо, з цим твердженням погодяться далеко не всі літературознавці. Зрештою, сама ця теорія ніби ламає фундаментальну сутність простору літератури як естетичного явлення. Натомість у теорії наразі акцентовано механізми породження тексту та його сприйняття (тобто увагу приділено способів читання та написання). Аналогії тексту й тілесного буття людини потребують серйозних досліджень і, мабуть, уже в царині медицини.

Отже, Ф. Штейнбук випрацював власну теоретичну модель аналізу історико-літературного процесу, водночас і прикладну для аналізу художніх текстів. Хочеться вірити, що згодом ця теорія може бути першою спробою розвинути в нашому літературознавстві нейроестетичний (neuroaesthetics) підхід до аналізу художньої літератури, який набуває сьогодні значного розвитку в Європі та США.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Зенкин С.* Филологическая иллюзия и ее будущность // НЛО. – 2001. – № 47.
2. *Штейнбук Ф.* Тілесно-міметичний метод аналізу художніх творів: суперечлива апологія // Слово і Час. – 2008. – № 12.

Дмитро Дроздовський

Отримано 7.12.2009 р.

м. Київ ■

Наші презентації

Лариса М.Л. Залеська-Онишкевич. Текст і гра. Українська модерна драма. – Львів: Літопис, 2009. – 472 с.

До збірника ввійшли статті, в яких авторка досліджує різні напрямки в сучасній українській та світовій драматургії. У відібраних українських п’єсах вона розглядає значні історичні події у порівнянні із західноєвропейськими та добирає драматичні твори авторів з різних країн світу, які пишуть українською мовою, а також досліджує драматичні твори з погляду літературного тексту, зокрема його інтертекстуальність, зв’язок з іншими жанрами в контексті світової літератури. Деякі п’єси авторка досліджує через сценічну гру, аналізуючи театральні вистави 1988-2007 рр.

Вона розглянула 14 творів, інші ж згадуються побіжно, як ілюстрації до ширших тем.

Збірник містить також “Вибраний список публікацій авторки про українську драму, драматургів і театр”, “Іменний покажчик” та “Покажчик творів”.

С.С.

Коцюбинська Михайлина. Історія, оркестрована на людські голоси. Екзистенційне значення художньої документалістики для сучасної української літератури. – К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. – 70 с.: портр.

У своїй новій книжці авторка наголошує на важливості художньої документалістики (спогади, щоденники, епістолярна спадщина, документи), яка належить до найвагоміших духовних набутків і залишиться свідченням для нащадків.

Цей тип літератури має фундаментальне значення, бо це, “мовби “вікна в позапростір” (В.Стус), крізь які можна в будь-який час зазирнути в минуле, відчутти настрій моменту і збагнути його сенс, його вписаність у контекст дійсності і характеристику особистості”.

“Це завжди родзинка спогадів, один з головних секретів їхньої привабливості і дієвості, дорогоцінної здатності забезпечити *ефект присутності* <...>, автентика епохи. Переконливе свідчення неминущого і <...> екзистенційного значення художньої документалістики”.

С.С.

Костянтин Райда. Екзистенціальна філософія: традиція і перспективи. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2009. – 328 с.

Книжка містить методологічно актуальні напрацювання в галузі історико-філософських досліджень екзистенціальної філософії, філософії класичного екзистенціалізму та постекзистенціалістського мислення. Сукупність культурологічних синтезів екзистенціалізму з різними напрямками гуманітарного знання в ролі предмета комплексного аналізу вперше представлена вітчизняному та світовому співтовариству.

Книжка складається з таких розділів: 1. Замість вступу. 2. Чому в філософії потрібно орієнтуватися на екзистенціальні контексти. 3. Антропологічні виміри філософії класичного екзистенціалізму. Проблема свободи. 4. Гуманістичні ідеї в екзистенціальній психології. 5. Про шляхи розвитку філософських ідей екзистенціалізму. 6. Історико-філософські та філософсько-теоретичні проблеми дослідження екзистенціалізму та постекзистенціалістського мислення. 7. Післямова.

Працю присвячено професорові Чиказького університету Леонтію Філіповичу Райді.

В.Л.

З'явилася нова рубрика "Літ_анатомія" – аналіз поезії, некомпліментарна критика вартісних текстів з гуманітаристики із залученням кращих літераторів країни, статті-конспекти продуктивних теорій – Н.Мацибок-Стародуб "Періодизація укрліту Дмитра Чижевського", І.Лисий "Чи потрібен академікові науковий редактор?", О.Зарахович "Стихотворение как форма жизни", а також створення власної Інтернет-сторінки (www.kyivskarus.com.ua).

Репрезентована поезія Дани Рудик, О.Зараховича, проза Т.Мельник, Г.Осадко, В.Івченка, критика: О.Соловей про "Таборовий зошит" В.Стуса, виданий 2008 р. до 70-річчя поета, та Б.Бойчук ("Віршопоезія Богдана-Олега Горобчука"), Т.Дигай – про "Писати мисліте" І.Андрусюка, "Сучасну українську прозу" Р.Харчук та "Жінку зі снігу" В.Слапчука та ін.

КИЇВСЬКА РУСЬ. МЕЖИЧАССЯ. – 2009. – КН. 3–4.

Проза – "Москаль і бандерівці" В.Шингарьова, поезія Павла Нечитайла. У "ЛітАнатомії": М.Р.Стех "Спокуса Агасфера" (відгук Б.Матіяш), М.Мошковська "Заумь" в контексті культури авангарду", І.Лисий "Франко – не Франко" (про "Франко не каменя. Франко і Каменяр" Т.Гундорової) та ін.

У "Робітні" – проза О.Коваленко, Р.Котика, Я.Птахи, А.Рибалки, вірші С.Богдан, Б.Коломійчука, М.Абазової та ін.

Відрецензовано "Право бути собою" В.Малахова, "Городу і миру" М.Петровського, поезію Ю.Завадського й Н.Гаврилюк, роман В.Фольварочного "Чорний бумер" та ін.

В.Л.

Леонтович О. Окрилений Україною (життєпис Володимира Леонтовича з уступами і роздумами). – Переяслав-Хмельницький: Видавництво СПД Карпук С.В., 2008. – 116 с.

У книжці йдеться про громадського й культурного діяча к. ХІХ – першої пол. ХХ ст., письменника, публіциста, видавця, мецената Володимира Леонтовича, який змушений був емігрувати з України, але жив нею і продовжував свою літературну творчість далеко від неї.

Авторка багато років займається пошуковою роботою, відновлюючи крок за кроком цілісну картину життя одного зі славних синів України, аби повернути ще одне ім'я із забуття.

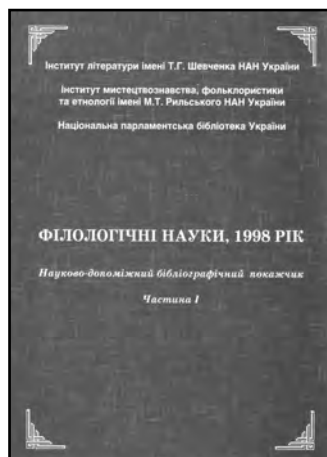
С.С.

Філологічні науки, 1998: Наук.-допом. бібліогр. покажч. / Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та ін.; Авт.-укладач Козак О.О. – Ч.І. – К.: ВД “Стилос”, 2008. – 527 с.

У черговому щорічному покажчику зафіксовано літературу з усіх напрямків розвитку філологічних наук на сучасному етапі в Україні (1998 р.). Він охоплює книги, брошури, статті з періодики та видань, що продовжуються, тематичні збірники, матеріали наукових конференцій, передмови та післямови до видань творів окремих письменників, автореферати дисертацій.

Літературу розміщено у трьох основних розділах: мовознавство, фольклористика та літературознавство. Кожний розділ має підрозділи, рубрики й підрубрики згідно з бібліотечно-бібліографічною класифікацією. У розділах і підрозділах літературу подано за алфавітом.

С.С.

Філологічні науки, 1998: Наук.-допом. бібліогр. покажч. / Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та ін.; Авт.-укладач Козак О.О. – Ч.2. – К.: ВД “Стилос”, 2008. – 573 с.

До покажчика ввійшла література з усіх проблем літературознавства, зокрема світової, античної, слов'янської літератури, а також української давньої, до XIX ст., к. XIX-поч. XX ст. та літератури різних країн і народів в Україні. До кожного розділу подаються персоналії письменників.

Входять до покажчика також розділи “Компаративістика”, “Автореферати дисертацій”, “Бібліографічні покажчики”, “Іменний покажчик”, “Список періодичних видань”.

С.С.

Передплачуйте

СЛОВО *i* ЧАС

– *єдиний академічний*

літературознавчий журнал

про українську та світову літературу.

Передплатний індекс – 74423.

Електронний варіант

на Web-сторінці за адресою:

www.slovoichas.in.ua

